

Forma wypowiedzi: PLAN

Plan jest niezwykle przydatny w redagowaniu większości form wypowiedzi. Dzięki niemu porządkujemy wiadomości, a nasze wypracowanie nie będzie chaotyczne.

Plan może być **ramowy** lub **szczegółowy**. W planie ramowym ujmujemy tylko najważniejsze treści, a w planie szczegółowym, oprócz treści najistotniejszych, również te mniej istotne.

Plan może być **twórczy** i **odtwórczy**. Twórczy - czyli nie opieramy się na żadnym tekście, samodzielnie redagujemy poszczególne punkty; odtwórczy - sporządzamy plan na podstawie jakiegoś tekstu.

Przykładowe plany

1. Plan ramowy:

(mit o Demeter i Korze)

1. Zabawa Kory na ukwieconej łące.
2. Zerwanie zakazanego kwiatu narcyza.
3. Porwanie dziewczyny przez Hadesa.
4. Rozpacz Demeter - matki.
5. Zmiana wyroku przez Zeusa.
6. Szczęście bogini urodzaju.

2. Plan szczegółowy:

1. Zabawa Kory na ukwieconej łące.
  - a) zrywanie kwiatów
  - b) wabienie Kory zapachem narcyza
  - c) smutna historia młodzieńca
2. Zerwanie zakazanego kwiatu narcyza.
  - a) ciemność zalegająca łąkę
3. Porwanie dziewczyny przez Hadesa.
  - a) daremne poświęcenie rusalki Kyane
  - b) powstanie błękitnego strumyka
4. Rozpacz Demeter -matki.
  - a) poszukiwania córki
  - b) usychanie roślinności
  - c) płacz ziemi
  - d) wizyta u Heliosa
  - e) klątwa rzucona na ziemię
  - f) opuszczenie Olimpu przez Demeter
5. Zmiana wyroku przez Zeusa.
  - a) zaproszenie na Olimp
  - b) radosna decyzja Zeusa
6. Szczęście bogini urodzaju.
  - a) powrót Kory -Persefony
  - b) nowe wyroki Zeusa
  - c) radość ziemi

3. Plan może też być zapisany w sposób **trójdzielny**:

I. Wstęp:

1. Zabawa Kory na ukwieconej łące.
  - a) zrywanie kwiatów
  - b) wabienie Kory zapachem narcyza
  - c) smutna historia młodzieńca

II. Rozwinięcie:

1. Zerwanie zakazanego kwiatu narcyza.
  - a) ciemność zalegająca łąkę
2. Porwanie dziewczyny przez Hadesa.
  - a) daremne poświęcenie rusalki Kyane
  - b) powstanie błękitnego strumyka
3. Rozpacz Demeter -matki.
  - a) poszukiwania córki
  - b) usychanie roślinności
  - c) płacz ziemi
  - d) wizyta u Heliosa
  - e) klątwa rzucona na ziemię
  - f) opuszczenie Olimpu przez Demeter
4. Zmiana wyroku przez Zeusa.
  - a) zaproszenie na Olimp
  - b) radosna decyzja Zeusa

III. Zakończenie:

1. Szczęście bogini urodzaju.
  - a) powrót Kory - Persefony
  - b) nowe wyroki Zeusa
  - c) radość ziemi

**W jaki sposób przygotować się do zredagowania
prawidłowego planu**

1. Jeżeli przygotowujesz plan odtwórczy, musisz **dokładnie poznać treść utworu**.
2. Jeżeli jest to plan twórczy, postaraj się **uporządkować wszystkie informacje** i redaguj plan.
3. Możesz stosować **zdania** lub **równoważniki zdań**.
4. Pamiętaj, aby treść poszczególnych punktów planu była zredagowana **krótko i zwięźle**.

Przydatne słownictwo: (np. w przypadku sporządzania planu wycieczki)

1. Rzeczowniki: pobudka, posiłek (śniadanie, obiad, deser podwieczorek, kolacja), wyjście, wyjazd, dotarcie (do celu), osiągnięcie (celu), zdobycie (szczytu), przybycie, rozpakowanie, zajęcie miejsc, zakwaterowanie, cisza (nocna), doba (hotelowa).
2. Czasowniki: wstajemy, spożywamy, wychodzimy, zdobywamy, przybywamy, rozpakowujemy się, zakwaterowujemy się, wyjeżdżamy.

Ćwiczenia

1) Od podanych czasowników utwórz najpierw bezokoliczniki, potem rzeczowniki:

znalazł ....., znalazł .....

wiózł - ....., wiózł - .....

jadł - ....., jadł - .....

śpiewał - ....., śpiewał - .....

odnalazł - ....., odnalazł - .....

2) Przeredaguj zdania na równoważniki zdań, zamieniając występujące w zdaniach czasowniki na rzeczowniki:

Karuszek szuka Anielki - .....

Piesek zatacza kręgi wokół spalonego dworu -
.....

Ludzie przepędzają Karuska -
.....

Zmęczony piesek odnajduje swą panią -
.....

Wieme zwierzątko umiera na kolanach Anielki -
.....

3) Ułóż plan ramowy poniższego tekstu:

Marcin wrócił do domu późnym popołudniem, Mama trochę się denerwowała, bo spodziewała się go dużo wcześniej. Zjadł spóźniony obiad i zabrał się do odrabiania lekcji. Wieczorem zadzwonił Jurek i chciał wyciągnąć Marcina do kina, ale mama się nie zgodziła.

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. ....

Zadanie (do wyboru)

1. Ułóż plan trzydniowej wycieczki klasowej do stolicy. (Zaplanuj noclegi i posiłki).

2. Napisz w punktach, jak wygląda twój rozkład dnia.

3. Zaplanuj w punktach ważne sprawy, które musisz załatwić w ciągu najbliższego tygodnia lub miesiąca.